

Verksamhetsnomineringar 2024

Miljö- och klimatnämnden

Innehållsförteckning

1	Nämndens nomineringar	3
1.1	Ekonomisk effekt	3
1.2	Effekt på verksamheten	3
1.3	Påverkan på andra nämnders/styrelsers verksamhet	5
2	Kompletterande information	7

1 Nämndens nomineringar

1.1 Ekonomisk effekt

Ekonomisk effekt

Nr (Prio ordning)	Nominering	Ekonomisk effekt (mnkr)		
		2024	2025	2026
1	Utveckla och bedriva en omställningsfunktion för att nå miljö- och klimatmålen	+5,0	+5,0	+5,0
2	Motverka osund konkurrens och kriminell verksamhet	+7,0	+10,0	+14,5
3	Framtagande av en stadengemensam handlingsplan för hantering av förorenade områden	+2,0	+1,0	+1,0
4	Implementering av systematik för klimatbudget och synliggörande av klimatåtaganden	+2,0	+0,5	+0,25
5	Upprätta ett åtgärdsprogram för att minska förekomst av partiklar i luft - PM10	+1,4		

Ekonomisk effekt avser 2023 års kostnadsnivå

1.2 Effekt på verksamheten

Nr	Kort beskrivning av hur verksamheten påverkas
1	Syftet med nomineringen är att ytterligare öka stadens omställningskapacitet för att målen i Göteborgs miljö- och klimatprogram 2021-2030 ska kunna nås. För att klara omställningen krävs en utvecklad styrning, ledning och finansiering av de åtgärder som bör vidtas och de investeringar som behöver göras. Under de senaste åren har det visat sig att en omställningsfunktion kan vara en framkomlig väg och nomineringen syftar således mer specifikt till att fortsätta utveckla konceptet med omställningsfunktion. Viktiga erfarenheter från arbetet med att utveckla en klimatomställningsfunktion kommer att beaktas. Omställningsfunktionen kommer att utgöra ett komplement till arbetssätten miljöledningssystem respektive arbetet med de sju tvärgående strategierna. Allt inom ramen för genomförandet av Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021-2030. Den förväntade effekten är således att målen i miljö- och klimatprogrammet kan nås.
2	Erfarenheter från såväl Göteborg, som andra städer som Malmö och Helsingborg, visar att ett aktivt och strategiskt tillsynsarbete inom ramen för miljöbalken samt livsmedels-, alkohol- och tobakslagstiftningarna har märkbara effekter som verktyg att minska på osund konkurrens och kriminell verksamhet. Förutsättningen är dock en god samverkan med andra relevanta aktörer inom staden och olika statliga myndigheter. Förväntad effekt är således att en ökad satsning på såväl operativt tillsynsarbete som utvecklingsarbete, samt ännu effektivare samverkan internt

	och externt kommer att bidra till minskad osund konkurrens och kriminell verksamhet i Göteborg, och därmed bidra till en tryggare stad.
3	Förväntad effekt av denna nominering är att Göteborg ska öka möjligheten för att nå Naturen- och Människan-målen i miljö- och klimatprogrammet. Motivationen är att en stadengemensam handlingsplan för förorenade områden kan vara ett viktigt underlag för att planera stadens markanvändning. I en urban miljö är många områden mer eller mindre påverkade av mänskliga aktiviteter i form av olika inte önskvärda kemiska ämnen. Ett sådant styrande dokument har stor potential att säkerställa att staden i snabbare takt undersöker och åtgärdar förorenade områden. Detta kommer leda till att människor och miljön i minskad omfattning exponeras för icke önskvärda kemiska ämnen (föroreningar) av olika slag.
4	Den förväntade effekten av denna nominering är att den ska öka takten i klimatomställningen. Under 2023 har nämnden i uppdrag att ta fram ett förslag på hur nämnder och styrelser kan synliggöra sina klimatåtaganden och identifiera vilka nämnder och bolag som bör upprätta en klimatbudget. En effektiv implementering av resultatet av detta uppdrag är avgörande för att staden ska kunna nå Klimatmålet i miljö- och klimatprogrammet. Dessutom kommer det krävas en uppföljning av om den föreslagna metodiken har önskvärd effekt på hur nämnder och styrelser faktiskt bidrar till att måluppfyllelse av klimatmålet. Med detta som grund kan miljöförvaltningen komma att föreslå ändringar i metodiken, men framför allt kommer förvaltningen ha bättre förutsättningar för att agera pådrivande för att öka omställningstakten. Dessutom förväntas den föreslagna metodiken att effektivisera arbetet med miljömålsuppföljningarna, både för miljöförvaltningen och för staden som helhet.
5	Ett åtgärdsprogram för partiklar i luft (PM10) behöver enligt 5 kapitlet i miljöbalken upprättas. Detta för att stadens ska följa miljö kvalitetsnormen för partiklar i luft. Uppdraget kommer från Naturvårdsverket till Länsstyrelsen i Västra Götaland, som har skickat uppdraget vidare till staden för fortsatt handläggning. Uppdraget kommer att skapa ännu bättre förutsättningar för förvaltningen att agera pådrivande och vägledande i stadens pågående och planerade arbete som bidrar till en bättre luftkvalitet i Göteborg.

1.3 Påverkan på andra nämnders/styrelser verksamhet

Nr	Berörd nämnd/styrelse	Verksamhet (Ja/nej)	Ekonomi	
			(Ja/nej)	Belopp
1	Utveckla och bedriva en omställningsfunktion för att öka kapaciteten att kunna nå miljö- och klimatmålen. Under 2024 fortsätter implementering och fortsatt utveckling av den del av omställningsfunktionen som fokuserar på klimatmålet. Utvecklingsarbetet genomförs av miljö- och klimaternämnden men berör huvudsakligen även de nämnder/styrelser som är ansvariga för strategier i miljö- och klimatprogrammet (Nämnden för demokrati och medborgarservice, Göteborgs Stads Leasing AB, Förvaltnings AB Framtiden, Stadsbyggnadsnämnden, Stadsmiljönämnden) samt Göteborg energi, Renova och Göteborgs hamn. Det mesta av resursbehovet för dessa förvaltningar och bolag förväntas kunna finansieras med externa medel. Under 2024 påbörjas också utvecklingen av de delar av omställningsfunktionen som fokuserar på naturen- respektive människa-målet. Under 2024 kräver det främst resurser för miljö- och klimaternämnden. Från och med 2025 kommer det även att krävas resurser från andra nämnder och bolag, beroende på respektive nämnds eller bolags förutsättningar att bidra till att Göteborgs stad når målen i stadens miljö- och klimatprogram.	Ja	Ja, men i begränsad omfattning	
2	Motverka osund konkurrens Flera av stadens nämnder/styrelser kan komma att påverkas av effekten av vårt arbete, så som socialnämnderna och fastighetsbolagen. Idag samordnas delar av det operativa arbetet av Stadsledningskontoret. Nomineringen innebär dock huvudsakligen påverkan på miljö- och klimaternämndens verksamhet som är den som ska genomföra såväl det operativa som det utvecklande arbetet.	Ja	Nej	
3	Stadengemensam handlingsplan för förorenade områden Flera nämnder/styrelser kan komma att beröras. Exempelvis kretslopp och vattennämnden, stadsmiljönämnden, stadsfastighetsnämnden, exploateringsnämnden, Grefab, Higab, Göteborgs Energi, Göteborgs Hamn, Renova och Framtidenkoncernen. Nämnderna/styrelserna ska framförallt bistå med kompetens i arbetsgrupper vid framtagandet av handlingsplanen.	Ja Hur stor påverkan blir kommer att utredas om ett igångsättnings beslut fattas av kommunfullmäktige	Ja, men i begränsad omfattning	

4	Implementering av systematik för klimatbudget och synliggörande av klimatåtaganden Samtliga nämnder och styrelser kommer att påverkas inom ramen för deras arbete att synliggöra sina klimatåtgärder. Vissa nämnder och styrelser kommer också påverkas eftersom de ska ta fram klimatbudgetar. När det gäller medverkan i genomförandet av själva nomineringen är dock bidraget av jämförelsevis liten omfattning.	Ja	Ja, men i begränsad omsättning	
5	Upprätta ett åtgärdsprogram för att minska förekomst av partiklar i luft - PM10 De berörda nämnderna och styrelserna är primärt stadsmiljönämnden, Västtrafik och Göteborgs Hamn. När det gäller medverkan i genomförandet av själva nomineringen är dock bidraget av jämförelsevis liten omfattning	Ja	Ja, men i begränsad omsättning	

Den ekonomiska effekten på andra nämnders/styrelserns verksamhet är i dagsläget svåra att uppskatta. Merparten av påverkan ligger i det arbete som nämnder och styrelser ska göra inom ramen för sina ordinarie uppdrag och där dessa verksamhetsnomineringar kommer att bidra med förtydliganden, nya effektivare arbetssätt, med mera.

Några av nomineringarna kommer dessutom kräva direkt medverkan från andra nämnder och styrelser, men i förhållandevis begränsad omfattning.

2 Kompletterande information

Utifrån slutsatserna i Behovsutredning 2024-2026 som föranleder nämndens verksamhetsnomineringar för 2024 föreslår förvaltningen att miljö- och klimatinämnden nominerar fem uppdrag. Nedan presenteras kompletterande information till kapitel 1 ovan. För ytterligare information se förvaltningens Behovsutredning 2024-2026 (dnr 2023-2156).

1. Utveckla och driva en omställningsfunktion för att nå miljö- och klimatmålen (5.3.6)

Detta nya uppdrag syftar till att ytterligare stärka arbetet med att genomföra av miljö- och klimatprogrammet. Inom de övergripande målen för naturen, klimatet och människan i miljö- och klimatprogrammet har staden inte full egen rådighet och behöver således samverka med andra aktörer för att målen ska kunna nås.

Omställningsfunktionen ska i grunden bestå av tre förvaltnings- och bolagsöverskridande analysgrupper som ska stötta staden med underlag för avgörande åtgärder och investeringsbeslut med syfte att åstadkomma omställning. Den ska också initiera dialoger och bygga upp nya sätt att samarbeta tvärsektoriellt mellan stadens förvaltningar och bolag, statliga myndigheter, näringslivet, medborgare och akademien. En omställningsfunktion för klimatmålet är under utveckling sedan 2021 och lärdomarna från detta arbete ska tas till vara i utformningen av den nya omställningsfunktionen.

2. Motverka osund konkurrens och kriminell verksamhet (5.2.2)

Förvaltningen har sedan ett antal år tillbaka bedrivit ett aktivt arbete som syftar till att minska osund konkurrens och kriminell verksamhet inom vissa utvalda branscher, som till exempel livsmedelsimportörer/grossister och vattenpipscaféer. Hösten 2022 presenterades för nämnden resultatet av ett utvecklingsarbete som hade till syfte att identifiera systematiska arbetssätt mot osund konkurrens och kriminell verksamhet i de relevanta branscher som omfattas av de lagstiftningar som nämnden har i uppdrag att bedriva prövning, tillsyn och kontroll inom (Miljöförvaltningen rapportnummer 2022:12, ärende §200 miljö- och klimatinämnden 2022).

Förvaltningen gör bedömningen att det operativa arbetet bör öka, samtidigt som det också fortsatt bör läggas resurser på att utveckla ännu mer effektiva arbetssätt. Erfarenheter från såväl Göteborg, som Malmö och Helsingborg, som ligger långt framme inom detta område, har visat att ett aktivt tillsynsarbete har mätbara effekter på osund konkurrens och kriminell verksamhet. Detta arbete kan dock, till skillnad från annat tillsynsarbete, inte fullt ut finansieras med avgifter och därför behövs kommunbidrag till detta.

3. Framtagande av en stadengemensam handlingsplan för hantering av förorenade områden (5.3.4)

Länsstyrelsen har vid tillsynsvägledning angett att alla kommuner ska ha en handlingsplan för förorenade områden som ett sätt att öka det strategiska, egeninitierade arbetet. Uppdraget kan endast genomföras efter att kommunfullmäktige har beslutat om ett igångsättningsbeslut för att ta fram en kommungemensam handlingsplan. Huvuduppdraget blir sedan att samordna framtagandet av en stadengemensam handlingsplan (eller motsvarande) för förorenade områden.

4. Implementering av systematik för klimatbudget och synliggörande av klimatåtaganden (5.3.2)

Efter att denna systematik blir framtagen under 2023 bör resultatet av uppdraget implementeras under 2024 för att därefter vid behov modifieras och förvaltas.

5. Upprätta ett åtgärdsprogram för att minska förekomst av partiklar i luft (PM10) (5.3.7)

Med start under 2023 ska förvaltningen samordna upprättandet av ett åtgärdsprogram för partiklar i Göteborgs Stad. Arbetet ska bedrivas i nära dialog med berörda förvaltningar och bolag i staden samt Länsstyrelsen, Naturvårdsverket och Trafikverket. Åtgärdsprogrammet ska vara fastställt och rapporterat till Naturvårdsverket senast 29 november 2024.